

Čís. 6059.

Nárok propuštěného kancelářského oficianta proti státu o placení služebních požitků jest uplatňovati pořadem práva.

Nálezem kárným (disciplinárním) vynesným o zaměstnanci ve veřejné správě jest soud právě tak vázán (§ 268 c. ř. s.) jako odsuzujícím trestním rozsudkem. Přezkum kárného nálezu ve sporu propuštěného kancelářského oficianta proti státu o placení služebních požitků, dlužno omeziti jen na otázku, zda kárný přečin, jímž byl zaměstnanec uznán vinným, jest ohrožen v zákoně trestem propuštění ze služby a sice v tom směru, zda správní úřad držel se ve výroku o trestu v mezích své pravomoci a nepřekročil ji.

(Rozh. ze dne 25. května 1926, Rv I 17/26.)

Žalobce, kancelářský oficiant v soudní službě, byl dne 10. března 1923 ze služby suspendován a dne 7. února 1924 ze služby propuštěn, ježto po provedeném kárném řízení byl uznán vinným přečinem podle Šu 24, druhý odstavec, nařízení ze dne 25. ledna 1914, čís. 21 ř. zák. Tvrdě, že byl ze služby propuštěn bezdůvodně, ježto mu nebyla prokázána žádná vina, domáhal se žalobce na Československém eráru placení služebních požitků. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nejprve jest zkoumati, zda věc patří na pořad práva. K této otázce dlužno přisvědčiti, protože služební smlouva, na kterou se ustanovení kancelářským oficiantem zakládati musí, kvalifikována jest v Šu 6 (3) nař. vešk. min. ze dne 25. ledna 1914, čís. 21 ř. zák. jako služební smlouva soukromoprávní. Dovolání uplatňuje jedině to, že soudové mají přezkoumati, zda žalobce byl důvodně, či bezdůvodně propuštěn ze služby. Přezkum tento musí se ovšem omeziti jen na otázku, zda disciplinární přečin, jímž žalobce uznán vinným, ohrožen je v zákoně trestem propuštění ze služby. Jinak disciplinární nález vynesný o zaměstnanci ustanoveném ve veřejné správě nemohou soudové přezkoumávati, takže otázka, zda zaměstnanec činu za vinu mu kladeného se dopustil, je pro civilního soudce vyřízena odsuzujícím nálezem disciplinárním zrovna tak závazně, jako dle Šu 268 c. ř. s. nálezem trestním. Tím opravití a doplniti dlužno zásadu vyslovenou v judikátu býv. nejvyššího soudu vídeňského č. 191, o němž bližší uvedeno v rozhodnutí zdejší čis. 3123 sb. n. s. a jenž rozeznává mezi přezkumem po stránce formální, ježž připouští, a přezkumem po stránce materiální, ježž nepřipouští, předpis Šu 268 c. ř. s. úplně pomíjeje. Jako trestní, tak i disciplinární nález veřejného úřadu váže tedy civilní soud jen co do otázky důkazu a přičitatelnosti skutku, nikoli i co do ostatních otázek. Pokud tedy trest nálezem vyslovený záleží v zrušení služebního poměru (propuštění), zasahuje tedy poměr civilněprávní, jenž jest podkladem žalobního nároku, musí

sice soud civilní zkoumati, zdali služební poměr zrušen jest vskutku, zda jej totiž disciplinární nálezn rozvázal právem, avšak toto zkoumání nesmí zasahovati do pravomoci disciplinárního úřadu, nýbrž musí se omeziti na otázku, zdali úřad ten ve výroku o trestu držel se v mezích své pravomoci a nepřekročil je, takže tedy přezkum měl by jen tehdy účinek pro zřízence příznivý, kdyby disciplinární úřad byl vyslovil trest, jaký na čin, jímž byl zřízence vinným uznán, v zákoně (platné právní normě) dovolen není. Tím jest dovolání už vyřízeno, neboť nepopírá, co zjišťuje první soud, že totiž žalobce byl disciplinárním nálezn v moc práva vešlým uznán vinným služebním přečinem §u 24 (2) cit. min. nař. ze dne 25. ledna 1914, č. 21 ř. z. (odvolací soud tu cituje dle čl. I. a) tohoto nařízení zrušené nař. vešk. min. ze dne 19. července 1902, čís. 145 ř. z., dle něhož byl žalobce propuštěn poprvé v roce 1913), neboť když na tento přečin, involvující dle nepopřeného obsahu jeho důvěrynehodnost žalobce a újmu na vážnosti úřadu (§ 23 odst. 6 cit. nař.), uložen v §u 24 (2) čís. 4 a v §u 29 téhož nařízení arbitrně trest propuštění ze služby, nebyly meze pravomoci disciplinární komisi překročeny.

Čís. 6060.

Manželství nelze rozloučiti z důvodů neuplatňovaných, třebas vplynuly z výsledků provedených důkazů.

(Rozh. ze dne 25. května 1926, Rv I 503/26.)

Žaloba manželky o rozluku manželství byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka především v tom, že odvolací soud nevyložil předpis §u 10 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák. správně, míně, že v rozlukové rozepři má soud úplně objasniti a přísně zkoumati důvody pro rozloučení manželství skutečně uplatňované a že z jiných důvodů rozlukových, kterých strany neuplatňují, nemůže ani vysloviti rozluku manželství, a když přes toto své mínění neschválil jejího názoru, že obsahují-li jí uplatňované důvody rozlukové podle skutkové podstaty své a podle hodnocení provedených důkazů také ještě skutkovou podstatu jiných důvodů rozlukových, než které jí byly uplatňovány výslovně, mohl by soud rozloučiti manželství také z důvodů neuplatňovaných. Aby bylo jasno vůči těmto vývodům, sluší uvěsti, že citovaný předpis vyložen byl odvolacím soudem správně v ten způsob, že z neuplatňovaných důvodů rozlukových manželství nemůže býti rozloučeno. Ovšem rozlukové důvody mohou býti vyličeny jenom podle své skutkové podstaty (§ 226 c. ř. s.), není zapotřebí citovati zákonná místa, která se na uvedenou podstatu skutkovou vztahují, ale rozlukové důvody musí býti uplatněny.